

Můj děda umřel přímo na dráze

Až vám někdo bude vykládat, že kuželky jsou skvělá rekreace, nevěřte mu.

KUŽELKY JSOU SPORT.

Se vším všudy. Nejtěžší je ovšem po zápase včas odejít.

text **JAN HANZLÍK**
foto **MAFA – JAN ZÁTORSKÝ**

PŘED ZÁPASEM „Chceš růžovou nebo zelenou?“ jakoby se ptala Andrea Němcová. Ve skutečnosti je to jedno, i když vymouvat se na špatnou kouli často bývá jediný způsob, jak si zachovat tvář.

Vzal sis na příští dva dny dovolenou? zeptal se mě Jirka řečený Žízala, kolega moderátorky Andrey Němcové, když odemklal dveře kuželny Sokola Vršovice. „Zítra a pozítří totiž nesejdeš schody.“

Asi se mi snaží namluvit, že stará hospodská hra kuželky může přivodit fyzickou újmu, napadlo mě. Dělá si legraci z amatéra. „Ha, ha, mě nedostaneš,“ říkal jsem si v duchu. To jsem ještě netušil, že tato slova budu psát upoután na židli a v tiché naději, že než budu hotov, přijde mě někdo nakrmit.

Andrea Němcová, moderátorka a reportérka televizního pořadu Střepiny, hraje kuželky od té doby, co dokázala uzvednout kouli. „Odmalička jsem jezdila na závody

a fandila, pak mě děda začal trénovat. Hrála jsem za juniorky, dorost i ženy a budu hrát asi i za seniorky.“ Kuželky má opravdu v genech. Její matka hrála ještě měsíc před porodem. „Děda u nás v Chotovinách stavěl kuželnu. Byl kronikářem klubu a na kuželech dokonce i umřel. Dostal šestý infarkt přímo na dráze. Takovou smrt bych brala. Hodit a umřít u toho, co tě baví,“ říká Němcová.

Momentálně hraje za rodné Chotoviny 3. ligu žen a bez kuželek by dlouho nevydržela. „Na zápasy jezdíme po celých Čechách každý týden, do toho musím vymyslet a kontrolovat Střepiny, takže s sebou беру notebook a často musím jet rovnou do práce. Kuželky si ale nechci nechat vzít, protože jsou pro mě skvělým odreagováním. Musím aspoň na hodinu vypnout a vyčistit si hlavu.“ I to byl důvod, proč výzvu k utkání přijala s nadšením. Sraz jsme si dali ve Vršovcích.

Zítra nebudeš chodit!

Kuželna Sokola Vršovice má neapodíbitelnou atmosféru. Úzká, dlouhá a nízká budova ve tvaru L vzdálená vzdušnou čarou snad sto metrů od stadionu Bohemians evidentně pamatuje dekády slavných kuželkářských bitev. Dvě souběžné dráhy oddělené sklem od pultu rozhodčích a malého prostoru pro diváky, šatna hostů o velikosti skladu harampádí a dobře zásobený bar.

Zatímco Andrea Němcová vysvětluje pravidla, kuželna se rychle plní. Hned po našem „přátelském“ utkání totiž následuje zápas A týmu a B týmu Vršovíc. Podezřelé je, že každý, s kým se tu dávám do řeči, mi brzy důrazně doporučuje vydatný strečink a nikdo nezapomene dodat: „Zítra nebudeš chodit.“

Co mají všichni na mysli, chápu po třetím hodě z celé stovky, kterou zápas obnáší. Technika odhození koule totiž vyžaduje nízkou posazenou těžiště a jakýsi telemark, při kterém je extrémně namáháno zadní stehenní a hýžděové svalstvo. To se mi záhy stává vážnějším soupeřem než na druhé dráze excelující Němcová.

Ta si může dovolit hrát rekreačně a ještě poučovat. „Nekoukej na kuželky, koukej na dráhu.“ (Kuželkáři si zásadně tykají.) „Srovnej nohy. Nevytácej ruku. Neodhaduj sílu, kouli jenom vypusť.“

Snažím se jí vyhovět a při každém odhodu zatínám zuby, protože jinak už bych se nahoru nezvedl. Po pade-

„Trénujte, nebo nevyndáte nohy z auta!“

Dres
Každý klub má svůj, Němcová hraje v dresu Chotovin.

Oblečení
Volné, pohodlné, nesmí vám bránit v pohybu.

Boty
Sportovní se světlou podrážkou, udělejte černou šmouhu na dráhu a už si nehodíte.

Začala jsem brzy

Kuželky hraje od dětství. Nejprve ji trénoval dědeček, dnes hraje 3. ligu žen za Sokol Chotoviny. Její osobní maximum je asi 450 sražených kuželek.

Kuželkářskou kroniku, kterou v Chotovinách psal její děda, ozdobil v deseti letech touto vyzrálou básní:

Kuželky hraje má máma, i proto ji mám tak ráda.

Až vyrostu, budu také hrát, o žluté triko se budu prát.

Koule po zemi se žene, už jí nikdo nedožene, do kuželek vrazí, všechny je porazí.

Kuželky se hrají hlavou

Hlavní je se rozvíciť. „Když polevíš v tréninku, musím si po zápase vytahovat nohy z auta.“

Při hře ale rozhoduje psychika.

„Děda říkal, že kuželky se hrají hlavou. Můžeš naházet stovky bodů a prohrát o jednu kuželku. To se děje běžně. Bez klidné hlavy hrát nejde. Už jsem viděla lidi na dráze i brečet.“ Běžný zápas se hraje na sto nebo sto dvacet hodů. Polovina míří pokaždě do devíti kuželek, druhá půlka je tzv. dorážka, hráč hází, dokud nesrazí všech devět kuželek.

skáti hodech svítí na ukazateli mého skóre 109, což odpovídá asi polovině kuželek, které srazila Němcová a čtvrtině maximálního možného bodového zisku. Nic moc.

Jediné, v čem jsem se zdokonalila, byla znalost kuželkářského slangu. Kupříkladu, trefíte-li kouli okraj dráhy, udělali jste „buc“, minete-li hodem kuželky, je to „fik“ nebo „újezd“. „Búra ber!“ se ozvala, kdykoliv jsem byl nespokojen s pohybem pěti sraženými kuželečkami. A konečně „Čest práci“ mi diváci popfáli, když se mi podařilo srazit všechny kromě krajní levé, krajní pravé a prostřední kuželky. Následovala totiž lopotná snaha jednu po druhé trefit. Jen „hrštoka“ neboli „kompletka“ ne a ne přijít. Devět kuželek jedním hodem jsem prostě nesrazil.

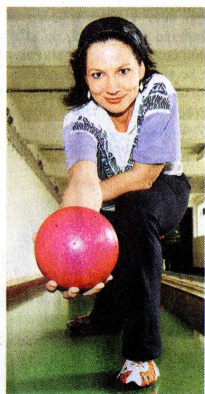
Po dalších padesáti hodech jsem si o deset bodů zlepšil svůj osobní rekord. A měl jsem dost. Při představení, že jsem právě stokrát odhodil třikoulovou kouli, a vlastně tak složil tři metry uhlí, a to vše v podřepu, jsem dostal nezkroutnou žílu. Jasně se ukázalo, jak moudří naši předci byli, když kuželny stavěli jako součást restauračních zařízení. Jedno pivo a pjdů, slibil jsem sám sobě. Jenže v kuželnách to chodí jinak.

Chlapík s puškou

Vršoviči sokolové mi bez dlouhých okolků vysvětlili, že poražený platí vítězi kořalky, a všichni jsme záhy nastoupili na kolotoč jménem myslivce, fernet, rum, myslivce. V naprosto uvolněné atmosféře a za zpěvu kuželkářských hesel jsme sledovali divoký soubor áčka a běčka Vršovíc a hlasitě vyprovázeli každý hod. Němcová se rozhodla nechat auto ve Vršovcích a nechat večer volný průběh. Kuželnu zavoněl čerstvý bramborák, venku se rozpršelo a ledový vítr odvál každický důvod sokolovnu opouštět. „Já ti to říkal,“ poučoval mě jeden z členů oddílu. „Nejtěžší je včas odejít.“

Když skončil ligový zápas, večírek byl v plném proudu. Nastala chvíle vrátit Němcové porážku.

Za jástou rozjářených sokolů jsme obsadili obě dráhy. Na každé z nich mě opět drtivě porazila. Následně jsem musel pokleknout před kuželkou s malovaným obličejem zvanou Čulibrka a odrecitovat: „Ty můj svatý Čulibrku, odpusť, že jsem bídně hrál, já se přišťe vynasnažím, bych ti hanbu nedělal.“ Má pohana byla dokonána.

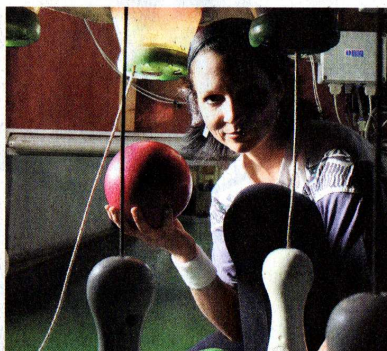
Volný čas

Andrea Němcová (31)

Narodila se v jihočeských Chotovinách, studovala na hotelové škole v Praze, posléze aplikovanou sociologii na Institutu pedagogiky volného času v Táboře, v současnosti navštěvuje obor Sociální a masová komunikace na Univerzitě J. A. Komenského v Praze. Přes regionální jihočeské televize (TVT a TV GIMI) se před devíti lety dostala na TV Prima a odtud v roce 2000 na TV Nova, kde pracuje jako moderátorka a reportérka. Andrea Němcová je svobodná a bezdětná.

KOULE... Každá váží tři kila, takže během zápasu odhazuje alespoň tři metry. Slušná porce.

...A KUŽELKY Srazit všechny, to je výzva! Při hodu se ale musíte koukat na dráhu, kdo sleduje kuželky, často mine.